

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.019.06.2019

ppłk SG Maciej Pruski
Komendant
Placówki Straży Granicznej
w Medyce
Drogowe Przejście Graniczne
37-732 Medyka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/100 – Transgraniczne przemieszczanie odpadów pomiędzy Ukrainą, Słowacją i Polską

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Placówka Straży Granicznej w Medyce (dalej PSG), 37-732 Medyka
Kierownik jednostki kontrolowanej	ppłk SG Maciej Pruski – Komendant Placówki Straży Granicznej w Medyce, od 01.05.2019 r. (dalej Komendant PSG). W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki, poprzednio pełnili: - ppłk SG Robert Inglot, od 15.03.2013 r. do 15.06.2015 r., - ppłk SG Jacek Szczachor, od 16.06.2015 r. do 31.08.2016 r., - por. SG Leszek Wojtowicz, od 01.09.2016 r. do 31.10.2016 r., - płk SG Janusz Wojtowicz, od 01.11.2016 r. do 22.02.2019 r., - ppłk SG Maciej Pruski, p.o. Komendanta PSG, od 23.02.2019 r. do 30.04.2019 r. (akta kontroli str. 1)
Zakres przedmiotowy kontroli	Prawidłowość i skuteczność wykonywania przez organ administracji rządowej kontroli zgodności przewożonych odpadów ze zgłoszeniem (zezwoeniem).
Okres objęty kontrolą	2015 - I półrocze 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23.12.994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Wilhelm Dmytrów, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr: LRZ/141/2019 z 30.08.2019 r.
	(akta kontroli str. 2)

¹ Dz. U. z 2019 r., poz. 489 ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W kontroli stwierdzono, że w badanym okresie wystąpiło 30 przypadków odprawy granicznej transportów kolejowych, zawierających towary sklasyfikowane jako odpady metali i stopów metali w postaci metalicznej, nierozproszonej. Powyższe transgraniczne przemieszczenia odpadów zawierały się w przedziale czasu ograniczonym datami od 02.05.2015 r. do 21.11.2015 r., a czynności prowadzone podczas ich odpraw granicznych prowadzone były z zachowaniem wymogów określonych w obowiązujących przepisach.

Ustalono, że kontrolowana jednostka dokonywała sprawdzenia zgodności przemieszczanych odpadów, z warunkami określonymi w dokumentach związanych z przemieszczeniem, bez wyposażenia jej w sprzęt do takiej kontroli, co – zdaniem NIK – miało ujemny wpływ na jakość tych działań. Brak sprzętu umożliwiającego identyfikowanie rodzaju przemieszczanych odpadów na przejściu granicznym Przemysł (kolejowym)³, przyczynił się do wniesienia tego elementu kontroli granicznej do organizacji współpracy (określonej w porozumieniu) z Podkarpackim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska (WIOŚ) z siedzibą w Przemyślu. Zgodnie z tym porozumieniem, PSG w przypadku uzasadnionego podejrzenia nielegalnego międzynarodowego przemieszczania odpadów, powiadamia WIOŚ w celu uzyskania potwierdzenia podejrzenia lub określenia faktycznego stanu towaru.

Ustalono, że PSG nie była wyposażona w odpowiednią wagę, umożliwiającą określenie ilości towarów przewożonych drogą kolejową.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki dotyczącą współdziałania z Oddziałem Celno-Skarbowym Przemysł-Medyka (Oddziałem) i WIOŚ w zakresie kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów. Współpraca przebiegała w sposób zgodny z zawartymi porozumieniami i uzgodnieniami.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

Opis stanu faktycznego

1. Zezwolenia⁵ i decyzje⁶ GIOŚ⁷, dotyczące dokonania transgranicznego przemieszczania odpadów na przejściu granicznym Przemysł (kolejowym)⁸.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Wymienionym w ust. 3 pkt. 6 „Wykazu przejść granicznych, którymi realizowane jest międzynarodowe przemieszczanie odpadów”, będącego załącznikiem do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, z dnia 11.07.2008 r., w sprawie wykazu przejść granicznych, którymi realizowane jest międzynarodowe przemieszczanie odpadów (Dz.U. z roku 2008, nr 123, poz. 800 ze zm.)

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ O których mowa w art. 4 pkt 1 – 3 ustawy, z dnia 29.06.2007 r., o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz.U. z roku 2019, poz. 1162), dalej UMPO.

⁶ O których mowa w art. 8 i art. 9 UMPO. Nie dotyczy decyzji z art. 13 UMPO.

⁷ Główny Inspektor Ochrony Środowiska.

⁸ Wymienionym w ust. 3 pkt. 6 „Wykazu przejść granicznych, którymi realizowane jest międzynarodowe przemieszczanie odpadów”, będącego załącznikiem do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, z dnia 11.07.2008 r., w sprawie wykazu przejść granicznych, którymi realizowane jest międzynarodowe przemieszczanie odpadów (Dz.U. z roku 2008, nr 123, poz. 800 ze zm.)

W wyniku analizy strony internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska⁹, zakładki: Rejestr Transgranicznego Przemieszczania Odpadów¹⁰ (rejestr zgłoszeń i decyzji w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów – przywóz do Polski, wywóz z Polski oraz tranzyt przez terytorium kraju), stwierdzono, że w latach 2015 – I połowa 2019 r., nie było wymienionego zgłoszenia i decyzji, z trasą przewozu realizowanego na granicy państwowej z Ukrainą, przez przejście graniczne Przemyśl (kolejowe).

W wykazie transportów odpadów prowadzonym w PSG, dla rodzaju przejścia granicznego kolejowego w Przemyśle (kolejowe), zarejestrowanych było w okresie od 01.01.2015 r. do 30.06.2019 r., 30 transportów odpadów, sklasyfikowanych na tzw. „zielonej” liście¹¹.

(akta kontroli: str. 3-4)

2. Zakres kontroli przewożonych odpadów.

Ustalono, że przypadki transgranicznego przemieszczania odpadów zawierały się w okresie od 02.05.2015 r. do 21.11.2015 r. i występowały wyłącznie w rodzaju B1010¹² – odpady metali i stopów metali w postaci metalicznej, nierozproszonej¹³.

W badanym okresie kontrola przywozu z zagranicy, wywozu za granicę lub przewozu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odpadów, obejmowała odpowiednio:

1) sprawdzenie¹⁴ posiadania:

- zezwolenia na przywóz z zagranicy lub przewóz przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odpadów,
- listu przewozowego (kopii formularza zgłoszeniowego, oryginału przemieszczania/śledzenia przesyłki),
- decyzji GIOŚ, nakazującej odbiorcy odesłanie odpadów do kraju wysyłki lub decyzji nakazującej przywóz odpadów wywiezionych z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- informacji towarzyszącej przemieszczaniu odpadów przeznaczonych do odzysku,
- dokumentów towarzyszących transportowi,

2) sprawdzenie:

- zgodności przewozu z warunkami określonymi w zezwoleniu oraz w liście przewozowym,
- okresu ważności zezwolenia,
- sposobu oraz bezpieczeństwa przewozu,

⁹ Tj. <http://www.gios.gov.pl/pl/rejstry>

¹⁰ Prowadzony na podstawie art. 15 UMPO.

¹¹ Nie odnotowano przypadku transgranicznego przemieszczania odpadów z wykazu odpadów podlegających procedurze uprzedniego pisemnego zgłoszenia i zgody, z tzw. „bursztynowego” wykazu¹¹.

¹² Według Wykazu B, aneksu IX do Konwencji bazylejskiej o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych (Dz. Urz. UE L39 z 16.02.1993 r., str. 3, ze zm.).

¹³ Odpady w rodzaju B1010 (metale, stopy metali w postaci metalicznej, nierozproszonej) przemieszczane były transgranicznie transportem kolejowym.

¹⁴ Na podstawie § 8 ust. 1 Zarządzenia nr 8 KGSG z dnia 23.03.2006 r. w sprawie kontroli przewozu przez granicę państwową odpadów, szkodliwych substancji chemicznych, materiałów promieniotwórczych, środków odurzających i substancji psychotropowych oraz broni, amunicji i materiałów wybuchowych (Dz. Urz. KGSG.06.2.8., ze zm.), wydanego na podstawie delegacji ustawowej w art. 9 ust. 7 pkt. 1 ustawy z dnia 12.10.1990 r. o Straży Granicznej (Dz.U. z 2005 r. nr 234, poz. 1997). Zarządzenie niniejsze zostało uchylone z dniem 22.09.2010 r., mocą art. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 06.08.2010 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. nr 164, poz. 1108). Pomimo utraty mocy w terminie poprzedzającym okres kontrolowany, zarządzenie to występuje w systematyce aktów prawnych wykazanych przez Komendanta PSG, jako normujące sposób dokonywania kontroli m.in. w zakresie zapobiegania transportu bez wymaganego zezwolenia przez granicę państwową – odpadów.

- informacji o wyrażaniu sprzeciwu wobec dokonania międzynarodowego obrotu odpadami oraz informacji o wygaśnięciu decyzji wyrażającej taki sprzeciw.

Od dnia 10.03.2017 r. obowiązywało zarządzenie nr 9 Komendanta Głównego Straży Granicznej (KGSG), z dnia 07.02.2017 r. w sprawie *sposobu przeprowadzania przez funkcjonariuszy Straży Granicznej kontroli przemieszczania przez granice państwową szkodliwych substancji chemicznych, odpadów materiałów promieniotwórczych, broni i amunicji, materiałów wybuchowych, środków odurzających i substancji psychotropowych, towarów niebezpiecznych oraz zapobiegania zanieczyszczaniu wód granicznych*, w którym kontrolę przemieszczania odpadów oraz sposób ewidencjonowania danych zgromadzonych w ramach przeprowadzonej kontroli, uregulowano m.in. w:

1) § 6 ust. 1-2, gdzie unormowano, że wszystkie dane zgromadzone w ramach przeprowadzonej kontroli ewidencjonuje się w aplikacji BWK2. Do danych ewidencjonowanych w aplikacji BWK2 należą w szczególności:

- dane nadawcy, odbiorcy i przewoźnika,
- rodzaj i dane dotyczące środka transportu,
- rodzaj i ilość przewożonego towaru,
- przeprowadzone konsultacje,
- podjęte decyzje,
- ewentualne uwagi,

2) § 11, gdzie określono, że kontrola przemieszczania przez granicę państwową odpadów obejmuje:

a) sprawdzenie posiadania:

- zezwolenia na przywóz z zagranicy, wywóz za granicę lub przewóz przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odpadów,
- dokumentu zgłoszenia transgranicznego przesyłania lub przemieszczania odpadów,
- informacji wymaganej w przypadku przemieszczania odpadów, o których mowa w załączniku VII do rozporządzenia (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady, z dnia 14.06.2006 r. w sprawie transgranicznego przemieszczania odpadów¹⁵ (dalej załącznik VII),
- innych niż wymienione w tiret 1-3 dokumentów związanych z przemieszczaniem odpadów,

b) sprawdzenie:

- zgodności przemieszczania odpadów z warunkami określonymi w dokumentach związanych z przemieszczaniem,
- okresu ważności zezwolenia,
- spełnienia warunków w zakresie sposobu i bezpieczeństwa przemieszczania odpadów.

W „Zasadach korzystania z programu BWK” (według stanu¹⁶ w maju 2014 r.) w części II pt. „Zasady ewidencji kontroli przeprowadzonych w przejściach granicznych” w ust. 3 określono m.in., że w trakcie kontroli transportu odpadów w przejściu granicznym należy przestrzegać m.in. zasady, że w przypadku okazania do kontroli formularza stanowiącego załącznik VII, na podstawie którego przemieszczane są odpady z tzw. listy zielonej, dokonać wpisu do modułu „LISTA ZIELONA”.

(akta kontroli: str. 5-41)

¹⁵ Dz. Urz. UE L 190 z 12.07.2006 r., str. 1.

¹⁶ W roku 2015 (od października) występowała już aplikacja BWK2, do której w celu ujednolicenia zasad wprowadzania danych, wprowadzono (w listopadzie 2016 r.) odpowiednie zamiany do „Instrukcji Obsługi Programu BWK2).

W wyniku analizy 30 zaewidencjonowanych transportów odpadów w systemie BWK, stwierdzono, że w każdym przypadku wpisane były m.in. dane dotyczące:

- nadawcy, odbiorcy, przewoźnika, rodzaju transportu, środka transportu, rodzaju i ilości przewożonego towaru,
- podjętej decyzji (gdzie w polu „podjęta decyzja” wybrana była opcja o treści „ZEZWOLENIE”, która wpisywana jest wyłącznie w przypadku braku nieprawidłowości w trakcie przeprowadzonej kontroli,
- wpisu do modułu „LISTA ZIELONA”.

(akta kontroli: str. 42-71)

Komendant PSG, w wyjaśnieniach podał m.in., że:

- *dokonywanie sprawdzenia ilości przewożonych towarów opiera się na weryfikacji przedstawionych dokumentów. W celu zweryfikowania zgodności przemieszczanych odpadów z warunkami określonymi w dokumentach okazanych do kontroli, funkcjonariusze PSG w każdym przypadku dokonują sprawdzenia przestrzeni ładunkowej (...) Tym samym należy uznać, że wizualne sprawdzenie i porównanie ładunku z dokumentacją jaka towarzyszy jego przemieszczaniu jest procedurą, która każdorazowo (w 100%) jest podejmowana w kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów. W PSG funkcjonariusze dokonujący kontroli granicznej odpadów posiadają odpowiednie przeszkolenie, dlatego też podczas przemieszczania powyższych składów, dokonują weryfikacji rodzaju przewożonego towaru. W przypadku wystąpienia wątpliwości co do charakteru transportu, powyższą informację natychmiast przekazują kierownikowi zmiany Oddziału Celnego Przemysł-Medyka (dalej Oddział), celem dalszego postępowania,*
- *do stycznia 2019 r., sprawdzenia składów towarowych przekraczających granicę państwową dokonywane było w sposób fizyczny, poprzez kontrolę wzrokową składów towarowych z pomostu kontrolnego. Po demontażu pomostu kontrolnego, od stycznia 2019 r. poprzez obserwację techniczną (monitoring). W sytuacji wystąpienia wątpliwości dotyczącej klasyfikacji towaru, funkcjonariusz SG dokonujący kontroli granicznej, w oparciu o funkcjonujące uzgodnienia z Oddziałem, informacje przekazywał niezwłocznie kierownikowi zmiany Oddziału, celem dokonania niezbędnych sprawdzeń.*

(akta kontroli: 72-84)

Komendant PSG w wyjaśnieniu podał m.in., że procedura kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów, określona była również - w podpisanych przez Kierownika Oddziału i Komendanta PSG - niżej wymienionych dokumentach występujących w formie „uzgodnień”, „zasad” i „technologii” w sprawie współdziałania obu służb.

Ustalono, że:

a) na podstawie § 15 ust. 1 Porozumienia między Komendantem Bieszczadzkiego Oddziału Straży Granicznej w Przemyśle (dalej Komendant BiOSG), a Dyrektorem Izby Celnej w Przemyśle (dalej Dyrektor), z dnia 02.09.2010 r., zawarto:

- uzgodnienia z 19.12.2012 r., w których uregulowano m.in., że kierownicy zmian PSG w Medyce i Oddziału każdorazowo po objęciu służby uzgadniają formy współdziałania i zasady współpracy, dostosowując je do sytuacji na przejściu granicznym. Ponadto przekazują sobie wzajemnie informacje mające wpływ na przebieg kontroli granicznej i celnej oraz zabezpieczenie rejonu odpraw i środków transportu,
- uzgodnienia z 10.03.2015 r., w których m.in. podjęto że każdorazowo po rozpoczęciu służby, kierownicy zmian telefonicznie uzgadniają będą ogólny zarys współdziałania na daną służbę, oraz wdrożono wspólne szkolenia,

- uzgodnienia z 14.10.2015 r., w których określono m.in. ścisłą współpracę ze sobą w zakresie przekazywania informacji i materiałów poglądowych dotyczących m.in. transportów odpadów,

- uzgodnienia z 02.12.2015 r., gdzie uregulowano, m.in., że Komendant PSG i Kierownik Oddziału na bieżąco wyjaśniają przyczyny zaistniałych nieprawidłowości, uchybień oraz wątpliwości w zakresie organizacji kontroli granicznej i celnej, w celu ich eliminacji,

b) na podstawie § 4 ust. 1 Porozumienia pomiędzy Komendantem BiOSG a Dyrektorem z dnia 22.02.2018 r. w sprawie zasad współdziałania (uchylające Porozumienie z 02.09.2010 r.), zawarto:

- uzgodnienia z 16.04.2018 r.,

- „Charakterystykę oraz organizację i technologię kontroli ruchu granicznego i odpraw celno-skarbowych w kolejowym przejściu granicznym Przemysł-Medyka”, z października 2018 r. Dokument ten reguluje zasady współpracy pomiędzy funkcjonariuszami PSG i funkcjonariuszami służby celno-skarbowej w zakresie obsługi ruchu osobowego i towarowego na terenie przejścia granicznego kolejowego Przemysł-Medyka i uchylił poprzednie uzgodnienia w tej sprawie (do uzgodnienia z 16.04.2018 r. łącznie). W dokumencie tym przyjęto, że w przypadku stwierdzenia przez funkcjonariusza PSG podczas kontroli ładunku, że przewożony towar może stanowić odpad, to informacja o tym fakcie przekazywana jest kierownikowi zmiany Oddziału,

- zasady współdziałania z 07.01.2019 r.

Stwierdzono, że w celu eliminowania dublowania się czynności wykonywanych przez funkcjonariuszy celno-skarbowych i funkcjonariuszy PSG, zawarto uzgodnienia z 09.03.2016 r., gdzie uregulowano m.in., że:

- w przypadku stwierdzenia przez funkcjonariusza PSG przewozu ładunku, w stosunku do którego zaistnieją okoliczności wskazujące, iż przewożony towar jest odpadem, informację przekazuje kierownikowi zmiany Oddziału,

- w przypadku stwierdzenia przez funkcjonariusza Oddziału, podczas kontroli dokumentacji lub podczas oceny towaru przez WIOŚ, iż przewożony ładunek jest niezgodny z zadeklarowanym, kierownik zmiany Oddziału przekazuje komplet dokumentacji przewozowej wraz z notatką urzędową funkcjonariuszom PSG, celem prowadzenia czynności z zakresu postępowania karnego.

Odnosząc się do ewentualnego zbiegu czynności wykonywanych przez funkcjonariuszy PSG i funkcjonariuszy Oddziału podczas odprawy granicznej odpadów, Komendant PSG podał m.in., że *niewykluczone jest, iż mogą występować przypadki dublowania się czynności kontrolnych w zakresie ewidencjonowania przypadków przemieszczania się odpadów przez granicę państwową, wynikające z odrębności systemów informatycznych.*

(akta kontroli: 72-78, 85-147)

Ustalono, że funkcjonariusze PSG byli cyklicznie (w każdym roku) szkoleni w zakresie transgranicznego przemieszczania odpadów. Były to szkolenia tzw. „centralne”, prowadzone przez GIOŚ w ośrodkach szkoleniowych Straży Granicznej (w Koszalinie, Warszawie, Dębie), oraz szkolenia lokalne, realizowane w PSG. W kontrolowanym okresie:

- w ramach szkoleń centralnych miały miejsce 22 szkolenia, m.in. w formie kursów doskonalących w temacie „transgranicznego przemieszczania odpadów” i „międzynarodowego przewozu odpadów i materiałów niebezpiecznych”, prowadzonych na poziomie podstawowym i poziomie zaawansowanym,

- w ramach szkoleń lokalnych miało miejsce 12 szkoleń, w tematach: „Transgraniczne przemieszczanie odpadów” i „Przepisy regulujące transgraniczne

przemieszczanie odpadów”, w których uczestniczyło w roku 2016 – 94 funkcjonariuszy PSG, w roku 2017 – 19 funkcjonariuszy PSG i w roku 2019 (do 28.02.2019 r.) – 108 funkcjonariuszy PSG.

(akta kontroli: 148-203)

3. Wyposażenie techniczne Placówki PSG w kontekście możliwości przeprowadzenia kontroli zgodności przewożonych odpadów z dokumentacją przewozową

W zarządzeniu nr 66 KGSG z dnia 29.12.2005 r. w sprawie *norm należności uzbrojenia zespołowego i indywidualnego oraz norm wyposażenia specjalnego jednostek organizacyjnych i funkcjonariuszy Straży Granicznej a także warunków przyznawania i użytkowania uzbrojenia Straży Granicznej*¹⁷, w załączniku 4 „Normy należności sprzętu, przedmiotów i materiałów do kontroli ruchu granicznego”, w tabeli grupa III – „Wyposażenie placówki straży Granicznej, ochraniającej odcinek granicy państwowej, w skład której wchodzi drogowe, kolejowe, morskie lub rzeczne przejście graniczne”, nie było wykazanego sprzętu do ustalania ilości wagowej przemieszczanych towarów (w tym odpadów), jak też sprzętu do sprawdzania rodzaju towarów (tj. zgodności rzeczywistego towaru, z kodem towaru)¹⁸.

W wyjaśnieniu będącym odpowiedzią na pytania: jakim sprzętem i wyposażeniem technicznym, umożliwiającym identyfikowanie rodzaju przemieszczanych odpadów oraz ich ilości dysponowała PSG, czy w przypadku niedoboru niezbędnego sprzętu i wyposażenia podejmowano działania w celu jego uzupełnienia – Komendant PSG podał m.in., że:

- *PSG nie dysponuje sprzętem i wyposażeniem technicznym do identyfikacji rodzaju odpadów oraz ich ilości. Placówka posiada jedynie przyrządy, które mogą być wykorzystywane pomocniczo do kontroli prowadzonej pod kątem transgranicznego przemieszczania odpadów (systemy inspekcji wizyjnej – umożliwiające wykluczenie ukrycia odpadów w kontrolowanych ładunkach). Należy jednak zaznaczyć, że posiadane przyrządy nie są urządzeniami technicznymi, których przeznaczenie, charakter czy też zakres pracy pomiarowej jest dedykowany do dokonywania odpraw odpadów,*

- *podejmowanie działań w zakresie doposażenia PSG w sprzęt i wyposażenie techniczne byłoby nieuzasadnione, z uwagi na ekonomikę prowadzonych czynności kontrolnych w kontekście zbieżności uprawnień ustawowych funkcjonariuszy celno-skarbowych i funkcjonariuszy Straży Granicznej.*

(akta kontroli, str. 72-84)

4. Współdziałanie Oddziału Celnego z innymi służbami/ organami w zakresie kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów

Ustalono, że w dniu 11.12.2015 r., zostało zawarte Porozumienie¹⁹ o współpracy, pomiędzy WIOŚ, Dyrektorem oraz Komendantem BiOSG, określające zasady współdziałania m.in. w zakresie kontroli międzynarodowego przemieszczania odpadów oraz zapobiegania nielegalnemu międzynarodowemu przemieszczaniu odpadów. W jednostce redakcyjnej § 2 ust. 1 pkt. 1 tego Porozumienia, WIOŚ zobowiązał się do zapewnienia przeprowadzania na wniosek stron, oceny towarów mogących stanowić odpady, w tym wydawanie oceny, czy przewożone odpady wypełniają kryteria odpadów niebezpiecznych dla środowiska. Porozumienie

¹⁷ Dz. Urz. KGSG.2005.11.78, ze zm.

¹⁸ Komendant PSG podał, że nie istnieją również normatywne określenia wyposażenia, czy też sprzętu dla kolejowego przejścia granicznego Przemysł-Medyka, na poziomie Komendanta BiOSG i Komendanta PSG.

¹⁹ Porozumienie zostało zawarte m.in. na podstawie § 6 Porozumienia pomiędzy Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska, Szefem Służby Celnej oraz Komendantem Głównym Straży Granicznej, z dnia 04.03.2015 r. w sprawie współdziałania w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów.

zawierało wykazy stanowisk każdej ze stron, do utrzymywania stałych kontaktów w zakresie jego realizacji.

Wyjaśniając, czy PSG wnioskowała do WIOŚ o dokonanie oceny rodzajowej towaru (czy jest odpadem lub czy jest odpadem rodzajowo zgodnym z dokumentacją przewozową), Komendant PSG podał m.in., że w myśl zawartych uzgodnień (i porozumień) funkcjonariusze PSG mają możliwość zainicjowania procesu zmierzającego do przeprowadzenia oceny towaru przez WIOŚ, przekazując niezwłocznie informację kierownikowi zmiany Oddziału, celem podjęcia niezbędnych czynności w zakresie identyfikacji lub oceny ilości towaru. W okresie objętym kontrolą nie miały miejsca przypadki występowania funkcjonariuszy PSG z wnioskiem o ocenę WIOŚ, jak i za pośrednictwem Oddziału.

Komendantem PSG zawierał uzgodnienia²⁰ o współpracy w sprawie współdziałania w zakresie transgranicznego przemieszczania odpadów, na poziomie lokalnym z Kierownikiem Oddziału. Zawarte porozumienia uwzględniały w szczególności, wzajemne przekazywanie sobie informacji i materiałów poglądowych, dotyczących kontrolowanego towaru, a także miały na celu eliminowanie dublowania się czynności wykonywanych przez funkcjonariuszy celno-skarbowych i funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Komendant PSG wyjaśnił, że:

- współdziałanie w zakresie kontroli międzynarodowego przemieszczania odpadów realizowane było w formie bieżącej współpracy z Oddziałem w trakcie kontroli granicznej i odprawy celno-skarbowej, poprzez przekazywanie informacji o przypadkach wątpliwych lub stwarzających trudności w zakwalifikowaniu danego ładunku jako podlegającego pod przepisy regulujące transgraniczne przemieszczanie odpadów. Inną formą współdziałania były wspólne szkolenia realizowane przez GIOŚ,
- w okresie objętym kontrolą nie odnotowano nieprawidłowości, bądź problemów we współpracy w zakresie kontroli międzynarodowego przemieszczania odpadów,
- w wyniku podejmowanych wspólnych działań, nie stwierdzono nielegalnego przemieszczania odpadów.

(akta kontroli, str. 72-84, 204-218)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych

V. Pozostałe informacje i pouczenia

²⁰ O których mowa w ust. 2 str. 6-7 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, 8 listopada 2019 r.

Kontroler
Wilhelm Dmytrów
Główny specjalista kontroli
państwowej

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

/-/